

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto
siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

2022.gada maijs

Saturs

Ievads	4
1. Pārskata atvēršana un sagatavošana.....	10
2. Pārskata tabulu aizpildīšana.....	12
3. Pareizi aizpildītu tabulu piemēri.....	18
4. Svarīgi!.....	19

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

Dokumentācija:

Versijas numurs:	1.0	Datums:	12/07/2022
Sagatavots:	LVĢMC		
Izskatīts:	LVĢMC, VARAM		

Dokumenta labojumi:

Versija	Datums	Apraksts
1.0	12/07/2022	Sākotnējā versija

Ievads

Fluorētās siltumnīcefekta gāzes (fluorogļūdeņraži jeb F-gāzes) ir dzesēšanā, saldēšanā un dažos citos pielietojumos izmantojamo ķīmisko vielu grupa, kam piemīt arī ievērojams globālās sasilšanas potenciāls (GSP), kas atkarībā no konkrētās vielas no vairākiem desmitiem līdz padsmiit tūkstošiem reižu pārsniedz oglekļa dioksīda GSP.

F-gāzu apriti un izmantošanu regulē un ierobežo Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa regula Nr. 517/2014 par fluorētām siltumnīcefekta gāzēm un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 842/2006 (regula 517/2014).

Ozona slāni noārdošo vielu apriti un izmantošanu regulē un ierobežo Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra regula Nr.1005/2009 par ozona slāni noārdošām vielām.

Kārtību, kādā Latvijā īstenojamas regulas 517/2014 un regulas 1005/2009 prasības, nosaka Ministru kabineta 2021. gada 19. oktobra noteikumi Nr. 704 „Prasības darbībām ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm” (Ministru kabineta noteikumi Nr.704). Kārtību un prasības pārskatu iesniegšanai nosaka šo noteikumu III nodaļas 9.pants: *«Fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar [Regulas Nr. 1005/2009 I un II pielikumā minētajām ozona slāni noārdošām vielām un \[Regulas Nr. 517/2014 I un II pielikumā minētajām fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, izņemot ražošanu, importēšanu vai eksportēšanu, kā arī iepriekš uzskaitītās vielas saturošu iekārtu operatori katru gadu līdz 31. martam valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" iesniedz pārskatu par iepriekšējā gadā veiktajām darbībām ar ozona slāni noārdošām vielām vai fluorētām siltumnīcefekta gāzēm atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam, norādot iekārtas veidu un iekārtas izmantošanas sektoru un apakšsektoru atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumam.»\]\(#\)](#)*Līdz ar Ministru kabineta noteikumu Nr.704 spēkā stāšanos ir mainījušās prasības attiecībā uz operatoru (komersantu) ikgadējo pārskatu iesniegšanu. Turpmāk ikgadējā pārskatā, kas iesniedzams līdz katra gada 31. martam, sniedzamo ziņu apjoms būs atkarīgs no iekārtas veida un tajā esošā ozona slāni noārdošo vielu vai fluorēto siltumnīcefekta gāzu daudzuma. Zemāk esošajā tabulā ir parādīts, kādas šo noteikumu 1. pielikuma tabulas ir jāaizpilda komersantiem (operatoriem) atkarībā no iekārtas veida un tajā esošā ozona slāni noārdošo vielu vai fluorēto siltumnīcefekta gāzu daudzuma.

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

Iekārta	Iekārtā esošais ozona slāni noārdošo vielu daudzums	Iekārtā esošais fluorēto siltumnīcefekta gāzu daudzums	Iesniedzamais pārskats atbilstoši noteikumu 1. pielikumam	Pārskatu aizpilda un iesniedz
Stacionāras dzesēšanas iekārtas, stacionāras gaisa kondicionēšanas iekārtas, stacionāri siltumsūkņi, stacionāras ugunsaizsardzības iekārtas, dzesēšanas vienības, ar dzesēšanas iekārtu aprīkoti kravas automobiļi un piekabes un elektrības sadales iekārtas	< 3 kg	< 5 tonnas CO ₂ ekvivalenta	2. tabula	Fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm
	≥ 3 kg	≥ 5 tonnas CO ₂ ekvivalenta	1. tabula	Iekārtu operatori
Mehānisko transportlīdzekļu gaisa kondicionēšanas iekārtas	-	-	2. tabulas 1., 5., 6., 7. un 8. aile	Fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm

Šīs vadlīnijas ir sagatavotas ar mērķi palīdzēt operatoriem (komersantiem) izprast jaunās prasības ikgadējo pārskatu aizpildīšanai, kā arī veicināt kvalitatīvu, pilnīgu un savlaicīgu pārskatu iesniegšanu, izvairoties no kļūdām un nepilnībām.

Vadlīnijās lietotie termini un definīcijas:

Definīcijas no regulas Nr. 517/2014 par fluorētām

- 1) "fluorētas siltumnīcefekta gāzes" ir fluorogļūdeņraži, perfluorogļūdeņraži, sēra heksafluorīds un citas siltumnīcefekta gāzes, kas satur fluoru, kas uzskaitītas I pielikumā, vai maisījumi, kas satur jebkuru no minētajām vielām;
- 2) "fluorogļūdeņraži" vai "HFC" ir vielas, kas uzskaitītas I pielikuma 1. iedaļā, vai maisījumi, kas satur jebkuru no minētajām vielām;

- 3) "perfluorogļūdeņraži" vai "PFC" ir vielas, kas uzskaitītas I pielikuma 2. iedaļā, vai maisījumi, kas satur jebkuru no minētajām vielām;
- 4) "sēra heksafluorīds" vai "SF₆" ir viela, kas minēta I pielikuma 3. iedaļā, vai maisījumi, kas satur minēto vielu;
- 5) "maisījums" ir šķidrums, kura sastāvā ir divas vai vairākas vielas, no kurām vismaz viena ir I vai II pielikumā uzskaitīta viela;
- 6) "globālās sasilšanas potenciāls" vai "GSP" ir siltumnīcefekta gāzes klimatiskais sasilšanas potenciāls attiecībā pret oglekļa dioksīda ("CO₂") klimatisko sasilšanas potenciālu, kas aprēķināts kā viena kilograma siltumnīcefekta gāzes sasilšanas potenciāls 100 gadus salīdzinājumā ar vienu kilogramu CO₂, kā izklāstīts I, II un IV pielikumā, vai, maisījumu gadījumā, aprēķināts saskaņā ar IV pielikumu;
- 7) "tonna(-s) CO₂ ekvivalenta" ir siltumnīcefekta gāzu daudzums, kas izteikts kā siltumnīcefekta gāzu masas (metriskajās tonnās) un to globālās sasilšanas potenciāla reizinājums;
- 8) "operators" ir fiziska vai juridiska persona, kam ir faktiskā vara attiecībā uz to ražojumu un iekārtu tehnisko darbību, uz kuriem attiecas šī regula; noteiktos, konkrētos gadījumos dalībvalsts var nozīmēt īpašnieku kā personu, kas atbild par operatora pienākumu pildīšanu;
- 9) "lietojums" ir fluorētu siltumnīcefekta gāzu izmantošana ražojumu un iekārtu ražošanā, tehniskajā apkopē vai apkalpē, tostarp atkārtotā uzpildīšanā, vai citos procesos, kas minēti šajā regulā;
- 10) "laist tirgū" nozīmē piegādāt vai darīt pieejamu citai personai Savienībā pirmo reizi, par maksu vai bez maksas, vai ražotāja gadījumā – lietot savām vajadzībām, un ietver muitas preču izlaišanu brīvā apgrozībā Savienībā;
- 11) "hermētiski noslēgta iekārta" ir iekārta, kurā visas fluorētu siltumnīcefekta gāzi saturošās sastāvdaļas ir noslēgtas, tās metinot, cietlodējot vai veidojot līdzīgu pastāvīgu savienojumu, kas var ietvert pārsegtus vārstus vai pārsegtas pieslēgvietas, kurās iespējams veikt pienācīgu remontu vai likvidēšanu, un kuru pārbaudītā noplūdes vērtība zem spiediena, kas sastāda vismaz ceturto daļu no maksimāli pieļaujamā spiediena, ir mazāka par 3 gramiem gadā;
- 12) "tvertne" ir ražojums, kas paredzēts galvenokārt, lai pārvadātu vai glabātu fluorētas siltumnīcefekta gāzes;
- 13) "atkārtoti neuzpildāma tvertne" ir tvertne, kuru nevar atkārtoti uzpildīt, to nepielāgojot šim nolūkam, vai kas ir laista tirgū, neparedzot tās nodošanu atpakaļ atkārtotai uzpildīšanai;
- 14) "rekuperācija" ir to fluorēto siltumnīcefekta gāzu savākšana un glabāšana, kas iegūtas no ražojumiem, tostarp tvertnēm, un iekārtām tehniskās apkopes vai apkalpes laikā vai pirms ražojumu vai iekārtu likvidēšanas;
- 15) "otrrreizēja pārstrāde" ir rekuperētas fluorētas siltumnīcefekta gāzes atkārtota izmantošana pēc vienkārša attīrīšanas procesa;
- 16) "reģenerācija" ir rekuperētas fluorētas siltumnīcefekta gāzes atkārtota pārstrāde, lai panāktu atbilstību darbības rādītājiem, kas līdzvērtīgi nelietotas vielas darbības rādītājiem, ņemot vērā tās paredzēto lietojumu;
- 17) "iznīcināšana" ir process, kurā fluorētu siltumnīcefekta gāzi vai tās lielāko daļu neatgriezeniski pārveido vai sadala vienā vai vairākās noturīgās vielās, kas nav fluorētas siltumnīcefekta gāzes;

- 18) "demontāža" ir tāda ražojuma vai iekārtas detaļas, kas satur fluorētas siltumnīcefekta gāzes, galīgā slēgšana un izņemšana no ekspluatācijas vai lietošanas;
- 19) "remonts" ir tādu ražojumu vai iekārtu, kuras satur, vai kuru darbība ir atkarīga no fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, ietverot sastāvdaļu, kas satur vai kam ir paredzēts saturēt šādas gāzes, un kuras ir bojātas vai ar noplūdi, atjaunošana;
- 20) "uzstādīšana" ir divu vai vairāku iekārtas vai kontūru detaļu, kas satur vai kam ir paredzēts saturēt fluorētas siltumnīcefekta gāzes, savienošana ar mērķi samontēt sistēmu tās turpmākās ekspluatācijas vietā, savienojot sistēmas gāzes cauruļvadus, lai izveidotu noslēgtu kontūru neatkarīgi no vajadzības sistēmu pēc montāžas uzpildīt;
- 21) "tehniskā apkope vai apkalpe" ir visas darbības, izņemot rekuperāciju saskaņā ar regulas Nr.517/2014 8. pantu un noplūdes pārbaudes saskaņā ar šīs regulas 4. pantu un 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kas izraisa tādu kontūru atvēršanu, kuras satur vai kurām ir paredzēts saturēt fluorētas siltumnīcefekta gāzes, jo īpaši fluorētu siltumnīcefekta gāzu iepildīšana sistēmā, kontūra vai iekārtas vienas vai vairāku detaļu demontāža, kontūra vai iekārtas vienas vai vairāku detaļu atkārtota montāža, kā arī noplūžu remonts;
- 22) "nelietota viela" ir viela, kas iepriekš nav lietota;
- 23) "stacionārs" ir tāds, kas parasti netiek pārvietots darbības laikā un ietver pārvietojamas telpu gaisa kondicionēšanas ierīces;
- 24) "mobils" ir tāds, kas parasti tiek pārvietots darbības laikā;
- 25) "vienkomponenta putas" ir putu sastāvs, kas atrodas vienā aerosola izsmidzinātājā neizreaģējušā vai daļēji izreaģējušā šķidrā veidā un kas izplešas un sacietē, kad nokļūst ārpus izsmidzinātāja;
- 26) "kravas automobilis ar dzesēšanas iekārtu" ir transportlīdzeklis, kura masa ir lielāka par 3,5 tonnām un kas konstruēts un ražots galvenokārt preču pārvadāšanai, un kas ir aprīkots ar dzesēšanas vienību;
- 27) "piekabe ar dzesēšanas iekārtu" ir transportlīdzeklis, kas konstruēts un ražots tā, lai to piestiprinātu kravas automobilim vai traktoram, galvenokārt preču pārvadāšanai, un kas ir aprīkots ar dzesēšanas vienību;
- 28) "tehniskais aerosols" ir aerosola izsmidzinātājs, ko izmanto ražojumu un iekārtu tehniskajā apkopē, remontā, tīrīšanā, pārbaudē, dezinfekcijā un ražošanā, iekārtu uzstādīšanā un citos nolūkos;
- 29) "noplūdes konstatēšanas sistēma" ir kalibrēta mehāniska, elektriska vai elektroniska ierīce fluorētu siltumnīcefekta gāzu noplūdes konstatēšanai, kas, šādu noplūdi konstatējot, par to paziņo operatoram;
- 30) "uzņēmums" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas:
 - a) ražo, lieto, rekuperē, savāc, pārstrādā, reģenerē vai iznīcina fluorētas siltumnīcefekta gāzes;
 - b) importē vai eksportē fluorētas siltumnīcefekta gāzes vai ražojumus un iekārtas, kas satur tādas gāzes;
 - c) laiž tirgū fluorētas siltumnīcefekta gāzes vai ražojumus un iekārtas, kas satur šādas gāzes vai kuru darbība ir atkarīga no šādām gāzēm;
 - d) uzstāda, apkalpo, tehniski apkopj, remontē, pārbauda attiecībā uz noplūdēm vai demontē iekārtas, kas satur fluorētas siltumnīcefekta gāzes vai kuru darbība ir atkarīga no fluorētām siltumnīcefekta gāzēm;

- e) ir iekārtas, kas satur fluorētas siltumnīcefekta gāzes vai kuru darbība ir atkarīga no fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, operators;
- f) ražo, importē, eksportē, laiž tirgū vai iznīcina gāzes, kas uzskaitītas II pielikumā;
- g) laiž tirgū ražojumus vai iekārtas, kas satur gāzes, kuras uzskaitītas II pielikumā;
- 31) "izejviela" ir jebkura fluorēta siltumnīcefekta gāze vai viela, kas uzskaitīta II pielikumā, kura ķīmiski pārveidojas procesā, kā rezultātā tā pilnībā maina savu sākotnējo sastāvu, un kuras emisijas ir nenozīmīgas;
- 32) "komerciāls lietojums" ir tāds, kas lietots ražojumu glabāšanai, izvietojšanai vitrīnā vai izplatīšanai, pārdošanai galalietotājiem, mazumtirdzniecībā un ēdināšanas pakalpojumos;
- 33) "uguns aizsardzības iekārtas" ir iekārtas un sistēmas, ko izmanto ugunsdrošības vai ugunsdzēsības aprīkojumā un kas ietver ugunsdzēsības aparātus;
- 34) "organiskais Renkina cikls" ir cikls, kas satur kondensētu fluorētu siltumnīcefekta gāzi un kas pārveido no siltuma avota cēlušos siltumu enerģijā elektroenerģijas vai mehāniskās enerģijas ražošanai;
- 35) "militārās iekārtas" ir ieroči, munīcija un militārais aprīkojums, kas īpaši paredzēts militāriem nolūkiem un kas vajadzīgas dalībvalstu drošības pamatinteresu aizsardzībai;
- 36) "elektrības sadales iekārtas" ir komutācijas iekārtas atsevišķi un kopā ar saistītajām vadības, mērīšanas, aizsardzības un regulēšanas ierīcēm un šādu iekārtu un ierīču agregāti ar saistītajiem savstarpējiem savienojumiem, piederumiem, apvalkiem un balsta konstrukcijām, kas paredzētas izmantošanai saistībā ar elektroenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un transformēšanu;
- 37) "kompleksas centralizētas dzesēšanas sistēmas" ir sistēmas, kas aprīkotas ar diviem vai vairākiem kompresoriem, kuri tiek ekspluatēti paralēli un kuri ir savienotas ar vienu vai vairākiem kopīgiem kondensatoriem un vairākām dzesēšanas ierīcēm, piemēram, vitrīnām, dzesēšanas kamerām, saldētājkamerām vai atdzesētām noliktavas telpām;
- 38) "kaskādes sistēmu primārais dzesēšanas kontūrs" ir primārais kontūrs netiešās vidējās temperatūras sistēmās, kurās divu vai vairāku atsevišķu dzesēšanas kontūru kombinācija ir savienota virknē tādā veidā, ka primārā sistēma absorbē kondensatora siltumu no sekundārās sistēmas vidējās temperatūras nodrošināšanai;
- 39) "dalītas gaisa kondicionēšanas sistēmas ar vienu iekštelpu bloku" ir telpas gaisa kondicionēšanas sistēmas, kuras sastāv no viena āra bloka un viena iekštelpu bloka, ko savieno cauruļvads, pa kuru plūst aukstumaģents, un kuras nepieciešams uzstādīt izmantošanas vietā.

Definīcijas no Regulas Nr.1005/2009 par ozona slāni noārdošām vielām

- 1) "Protokols" ir 1987. gada Monreālas Protokols par vielām, kas noārda ozona slāni, ar jaunākajiem grozījumiem un labojumiem;
- 2) "puse" ir jebkura Protokola puse;
- 3) "valsts, kas nav pievienojusies Protokolam" attiecībā uz kādu kontrolējamu vielu ir valsts vai reģionāla tautsaimniecības integrācijas organizācija, kura nav piekritusi uzņemties saistības saskaņā ar Protokola noteikumiem, kuri piemērojami attiecībā uz šo vielu;
- 4) "kontrolējamās vielas" ir I pielikumā minētās vielas, tostarp to izomēri, atsevišķi vai maisījumā, nelietotas, rekuperētas, reciklētas vai reģenerētas;
- 5) "hlorfluorogļūdeņraži" ir kontrolējamās vielas, kas uzskaitītas I pielikuma I grupā, tostarp to izomēri;
- 6) "haloni" ir kontrolējamās vielas, kas uzskaitītas I pielikuma III grupā, tostarp to izomēri;

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

- 7) "tetrahlorogleklis" ir kontrolējamā viela, kas norādīta I pielikuma IV grupā;
- 8) "metilbromīds" ir kontrolējamā viela, kas norādīta I pielikuma VI grupā;
- 9) "daļēji halogenētie hlorfluorogļūdeņraži" ir kontrolējamās vielas, kas uzskaitītas I pielikuma VIII grupā, tostarp to izomēri;
- 10) "jaunas vielas" ir vielas, kas uzskaitītas II pielikumā, atsevišķi vai maisījumā, nelietotas, tekuperētas, reciklētas vai reģenerētas;
- 11) "izejviela" ir jebkura kontrolējamā viela vai jauna viela, kura ķīmiski pārveidojas procesā, kā rezultātā tā pilnībā maina savu sākotnējo sastāvu, un kuras emisijas ir nenozīmīgas;
- 12) "procesu aģenti" ir kontrolējamās vielas, kuras izmanto kā ķīmisko procesu aģentus III pielikumā minētajiem lietojumiem;
- 13) "ražotājs" ir fiziska vai juridiska persona, kas Kopienā ražo kontrolējamās vai jaunās vielas;
- 14) "ražošanas apjoms" ir saražoto kontrolējamo vielu vai jaunu vielu daudzums, tostarp tīša vai netīša ražošanas blakusprodukta veidā, izņemot gadījumus, ja minēto blakusproduktu iznīcina ražošanas procesa laikā vai izmantojot dokumentētu procedūru, kas nodrošina atbilstību šai regulai un Kopienas un valstu tiesību aktiem par atkritumiem. Par "ražošanas apjomu" neuzskata daudzumu, kas ir rekuperēts, reciklēts vai reģenerēts, ne arīniecīgā daudzumā nenovēršami ir ražojuma sastāvā vai ir izdalījies ražošanas laikā;
- 15) "ozona noārdīšanas potenciāls" jeb "ONP" ir skaitlis, kas norādīts I un II pielikumā un raksturo attiecīgās kontrolējamās vai jaunās vielas potenciālo ietekmi uz ozona slāni;
- 16) "aprēķinātais daudzums" ir daudzums, ko nosaka, katras kontrolējamās vielas daudzumu reizinot ar tās ozona noārdīšanas potenciālu un summējot skaitļus katrai I pielikumā minētajai kontrolējamo vielu grupai atsevišķi;
- 17) "rūpnieciskā racionalizācija" ir visa aprēķinātā ražošanas daudzuma vai tā daļas pārdalīšana pušu starpā vai dalībvalstī, lai optimizētu ekonomisko efektivitāti vai reaģētu uz paredzamajiem piegādes pārtraukumiem rūpniecības slēgšanas rezultātā;
- 18) "imports" ir šīs regulas darbības jomā ietvertu vielu, ražojumu un iekārtu ieviešana Kopienas muitas teritorijā, ja uz šo teritoriju attiecas dalībvalsts ratificētais Protokols un šī regula;
- 19) "eksports" ir tādu šīs regulas darbības jomā ietvertu vielu, ražojumu un iekārtu izvešana no Kopienas muitas teritorijas, ja uz šo teritoriju attiecas dalībvalsts ratificētais Protokols un šī regula, kurām ir Kopienas preču statuss, vai tādu šīs regulas darbības jomā ietvertu vielu, ražojumu un iekārtu reeksports, kurām nav Kopienas preču statusa;
- 20) "laišana tirgū" ir piegāde vai pieejamības nodrošināšana Kopienā trešām personām par maksu vai par brīvu, un tā ietver arī laišanu brīvā apgrozībā Kopienā, kā minēts Regulā (EK) Nr. 450/2008. Attiecībā uz ražojumiem un iekārtām, kas ir nekustamas mantas vai transportlīdzekļu sastāvā, šī definīcija attiecas vienīgi uz to piegādi vai pieejamības nodrošināšanu Kopienā pirmo reizi;
- 21) "lietojums" ir kontrolējamo vielu vai jaunu vielu izmantošana ražošanai, remontam vai apkopei, tostarp atkārtotai iepildīšanai, ražojumos un iekārtās vai izmantošanai citos procesos;
- 22) "siltumsūknis" ir ierīce vai iekārta, kas zemā temperatūrā uztver siltumu no gaisa, ūdens vai zemes un nodrošina siltumapgādi;
- 23) "rekuperācija" ir kontrolējamo vielu savākšana, atsūknējot tās no ražojumiem un iekārtām vai konteineriem remonta vai apkopes laikā vai pirms to likvidēšanas, un to glabāšana;

- 24)“reciklēšana” ir rekuperētās kontrolējamās vielas atkārtota lietošana pēc vienkārša attīrīšanas procesa;
- 25)“reģenerācija” ir rekuperētās kontrolējamās vielas atkārtota pārstrāde, lai panāktu atbilstību noteiktam kvalitātes standartam, kas līdzvērtīgs nelietotas vielas kvalitātes standartam, ņemot vērā tās paredzēto izmantojumu;
- 26)“uzņēmums” ir fiziska vai juridiska persona, kas:
- a)ražo, reģenerē, reciklē, rekuperē, lieto vai iznīcina kontrolējamās vielas vai jaunas vielas;
 - b) importē šādas vielas;
 - c) eksportē šādas vielas;
 - d) laiž šādas vielas tirgū; vai
 - e)eksploatē saldēšanas, gaisa kondicionēšanas vai siltumsūkņu iekārtas vai ugunsdrošības sistēmas, kas satur kontrolējamās vielas;
- 27)“karantīnas lietojumi” ir apstrāde, lai novērstu karantīnas kaitēkļu (tostarp slimību) ieviešanu, ieviešanos vai izplatību vai nodrošinātu to oficiālu kontroli, savukārt:
- oficiāla kontrole ir kontrole, ko veic vai atļauj veikt valsts augu, dzīvnieku vai vides aizsardzības iestāde vai veselības aizsardzības iestāde,
 - karantīnas kaitēkļi ir potenciāli bīstami kaitēkļi tādās to apdraudētajās teritorijās, kurās šo kaitēkļu vēl nav vai kurās tie nav plaši izplatījušies un tos oficiāli kontrolē;
- 28)“pirmsnosūtīšanas lietojumi” ir ar karantīnu nesaistīti lietojumi, kurus 21 dienas laikā pirms eksporta veic saskaņā ar importētājas valsts oficiālām prasībām vai eksportētājas valsts oficiālām prasībām, kas pastāvēja līdz 1995. gada 7. decembrim. Oficiālas prasības nosaka vai pilnvaro noteikt valsts augu, dzīvnieku, vides, veselības vai ražojumu glabāšanas iestāde;
- 29)“ražojumi un iekārtas, kas ir atkarīgas no kontrolējamās vielas” ir ražojumi un iekārtas, kas nedarbojas bez kontrolējamajām vielām, neskaitot tos ražojumus un iekārtas, ko izmanto kontrolējamo vielu ražošanai, apstrādei, rekuperācijai, reciklēšanai, reģenerācijai vai iznīcināšanai;
- 30) “nelietotas vielas” ir vielas, kas iepriekš nav lietotas;
- 31)“ražojumi un iekārtas” ir visi ražojumi un iekārtas, izņemot konteinerus, ko izmanto kontrolējamo vielu pārvadāšanai vai glabāšanai.

1. Pārskata atvēršana un sagatavošana

Atverot Ministru kabineta noteikumu Nr.704 1.pielikumu (skatīt zemāk attēlā), to ir iespējams saglabāt *MS Word* formātā, bet, ja pārskata iesniedzējs vēlas, pārskatu var sagatavot un iesniegt arī *MS Excel* formātā. Links uz MK noteikumiem Nr.704-<https://likumi.lv/ta/id/327117-prasibas-darbibam-ar-ozona-slani-noardosam-vielam-un-fluoretam-siltumnicefekta-gazem>

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

_____ . gada pārskats par ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm

Fiziska vai juridiska persona

(fiziskas personas vārds, uzvārds un personas kods vai juridiskas personas nosaukums un reģistrācijas numurs,

adrese, tālruņa numurs, e-pasta adrese)

1.pielikuma augšējo daļu (informāciju par pārskata iesniedzēju) aizpilda visi – gan operatori (iekārtu īpašnieki un turētāji), gan aukstumiekārtu apkalpotāji un uzturētāji (servisi).. Šeit ir jānorāda precīzs uzņēmuma vai fiziskas/juridiskas personas nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese, tālruņa nr. un e-pasta adrese.

Sadaļa par kontaktinformāciju, kā arī pārējā informācija no pārskatiem netiks publiskota, bet tiks izmantota apkopotā veidā, aprēķinot F-gāzu emisijas Latvijas ikgadējā siltumnīcefekta gāzu inventarizācijā (turpmāk - SEG inventarizācija).

2. Pārskata tabulu aizpildīšana

2.1. 1.tabulas aizpildīšana

1.tabula

Informācija par iekārtu				Informācija par iekārtā esošo vielu		Informācija par noplūdēm				Informācija par veiktajām darbībām				Informācija par uzpildīto vielu			Informācija par pārstrādes/reģenerācijas uzņēmumu			Demonstrācijas gadījumā veiktie pasākumi ⁹
iekārtas nosaukums	iekārtas veids ¹	iekārtas lietojuma veids ²	iekārtas izmantošanas apakšsektors ³	iekārtā uzpildītās vielas nosaukums ⁴	iekārtā esošās vielas daudzums (kg)	noplūdes konstatēšanas sistēma ⁵	noplūdes pārbaudes veikšanas datums	noplūdes pārbaudes veikšanas rezultāts ⁶	noplūdes apjoms (kg)	darbības veids ⁷	darbību veicēja sertifikāta numurs	darbību veicēja licenču numurs	rekuperēto gāzu daudzums (kg)	vielas nosaukums	uzpildītās vielas daudzums (kg)	vielas izcelsme ⁸	uzņēmuma nosaukums	uzņēmuma adrese	uzņēmuma licences numurs	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

1.tabulu aizpilda tādu stacionāru dzesēšanas iekārtu, stacionāru gaisa kondicionēšanas iekārtu, stacionāru siltumsūkņu, stacionāru uguns aizsardzības iekārtu operatori, dzesēšanas vienību operatori ar dzesēšanas iekārtu aprīkotos kravas automobiļos un piekabēs un tādu elektrības sadales iekārtu operatori, kurās izmanto ozona slāni noārdošās vielas (ja **atsevišķas** ozona slāni noārdošās **vielas daudzums ir 3 kg vai vairāk**) vai **fluorētās siltumnīcefekta gāzes (ja gāzes daudzums ir 5 tonnas CO₂ ekvivalenta vai vairāk)**).

N.B. Tas nozīmē, ka katra atsevišķa viela vienā iekārtā ir 3 kg un vairāk vai arī gāzes daudzums ir 5 t CO₂ ekv. un vairāk.

Pārskatu aizpildīšana pa ailēm.

1.aile *Iekārtas nosaukums* – aizpildītājs veido pats savu sarakstu ar iekārtām utt.

2.aile *Iekārtas veids* - jāizvēlas un jāaizpilda ar - **jauna** vai **ekspluatācijā esoša**.

3.aile *Iekārta lietojuma veids* - jāizvēlas no Ministru kabineta noteikumu Nr.704 2.pielikuma 2. tabulas.

Apzīmējums	Iekārtas veids
T1	Ledusskapis
T2	Saldētava
T3	Gaisa kondicionēšanas iekārta

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

T4	Siltumsūkņi
T5	Ugunsdzēsības/ugunsdrošības iekārta
T6	Elektrosadales iekārta
T7	Cits (norādīt attiecīgo veidu)

4.aile Iekārtas izmantošanas apakšsektori - jāizvēlas apakšsektors no Ministru kabineta noteikumu Nr.704 2.pielikuma 1. tabulas.

Sektors		Apakšsektors	
S1	Dzesēšanas iekārtas tirdzniecības sektora vajadzībām	S1.1	Vairumtirdzniecība
		S1.2	Mazumtirdzniecība
		S1.3	Publiskā ēdināšana
		S1.4	Viesnīcas
S2	Dzesēšanas iekārtas ražošanas sektora vajadzībām	S2.1	Pārtikas, dzērienu, ķīmiskajā un citā ražošanā izmantotie dzesētāji
		S2.2	Aukstuma uzglabātāji
		S2.3	Rūpnieciskie siltumsūkņi
		S2.4	Slidotavas
S3	Dzesēšanas iekārtas transporta vajadzībām	S3.1	Kravas automašīnas
		S3.2	Preču furgonu kravas konteineri
		S3.3	Vilcienu vagoni
		S3.4	Kuģi, kas pārvadā saldētu produkciju
S4	Stacionārās iekārtas gaisa kondicionēšanai	S4.1	Siltumsūkņi (zemes un gaisa)
		S4.2	Stacionārie dzesētāji
S5	Mobilie (pārvietojamie) gaisa kondicionieri	S5.1	Pasažieru automašīnas
		S5.2	Kravas automašīnu kabīnes
		S5.3	Autobusi
		S5.4	Vilcienu vagoni
		S5.5	Mobilā tehnika
S6	Ugunsdrošības un ugunsdzēsības sistēmas	S6.1	Ugunsdrošības sistēmas
		S6.2	Ugunsdzēsības aparāti
S7	Elektrosadales iekārtas	S7.1	Vidējsprieguma iekārtas
		S7.2	Augstsprieguma iekārtas

5.aile Iekārtā uzpildītās vielas nosaukums – jāieraksta viela saskaņā ar regulas [Nr. 1005/2009](#) I un II pielikumā un regulas [Nr. 517/2014](#) I un II pielikumā minētajiem vielu nosaukumiem vai to maisījumu nosaukumiem, kā pirmo minot rūpniecisko apzīmējumu.

Piemērs no regulas Nr.517/2014 I un II pielikuma.

Rūpnieciskais apzīmējums	Ķīmiskais nosaukums (Vispārpieņemtais nosaukums)	Ķīmiskā formula
1. iedaļa. Fluorogļūdeņraži (HFC):		
HFC-23	trifluometāns (fluoroforms)	CHF ₃
HFC-32	difluometāns	CH ₂ F ₂
HFC-41	fluometāns (metilfluorīds)	CH ₃ F
HFC-125	pentafluoretāns	CHF ₂ CF ₃
HFC-134	1,1,2,2-tetrafluoretāns	CHF ₂ CHF ₂
HFC-134a	1,1,1,2-tetrafluoretāns	CH ₂ FCF ₃
HFC-143	1,1,2-trifluoretāns	CH ₂ FCHF ₂

Iekārtā uzpildītās vielas nosaukums (kā arī lietošanā esošās vielas nosaukums). Ja iekārtā uzpildītā viela ir maisījums, tad tā procentuāli ir jāizdala pa atsevišķām vielām.

Maisījumu un vielu sastāvu var apskatīties šeit: <https://refrigerants.com/products/refrigerants/>.

Piemērs:

R404a ir maisījums un tas ir 10kg (var būt arī mazāk un vairāk). Tas sastāv no trīs dažādām vielām.

R404a HFC-125 (44%) = 4.4 kg

HFC-143a (52%)= 5.2 kg

HFC-134a (4%) = 0.4 kg

N.B. Nedrīkst rakstīt R404a, R125...vai vienkārši "Freons"!!!

Pareizais vielas pieraksts:

***HFC...**, **PFC...**, **CFC...** (rūpnieciskais nosaukums),

***pentafluoretāns, 1,1,1-trifluoretāns, sēra heksafluorīds...**(ķīmiskais nosaukums) vai arī

***SF₆, CH₃CF₃, CHFBr₂** (ķīmiskā formula).

Pārskatu sistēmā primārais ir rūpnieciskais nosaukums.

6.aile Iekārtās esošo vielu daudzums (kg) – jāievada daudzums kilogramos.

7.aile *Noplūdes konstatēšanas sistēma* - jāizvēlas - **ir** vai **nav**.

8.aile *Noplūdes pārbaudes veikšanas datums* – jāieraksta - datums vai **nav**. Ja izvēlas opciju **nav**, tad 9. un 10.aile nav jāaizpilda. Ieliekam ailītē “-“.

9.aile *Noplūdes pārbaudes veikšanas rezultāts* - jāizvēlas - **ir** vai **nav** bijušas noplūdes.

10.aile *Noplūdes apjoms (kg)* – aizpilda, ja tas ir aktuāli. Ja nav, tad jāieraksta “-“.

11.aile *Darbības veids* – jāieraksta - **veikta iekārtas uzstādīšana, demontāža, tehniskā apkope vai apkalpe** vai **cita veida darbība**. Ja izvēlas **cita veida darbība**, tad jānorāda, kas ir šī cita veida darbība.

12.aile *Darbību veicēja sertifikāta numurs* – jāizvēlas un jāieraksta no [VVD sertificēto personu saraksta](#), bet šādai informācijai vajadzētu būt arī katra uzņēmuma (vai apkalpojošā servisa) darbību žurnālā.

13.aile *Darbību veicēja licences numurs* - jāizvēlas un jāieraksta no [VVD licenču saraksta](#).

14.aile *Rekuperēto gāzu daudzums (kg)* - aizpilda, ja tas ir aktuāli. Ja nav, tad jāieraksta “-“.

15.aile *Vielas nosaukums*- norādīt uzpildītās vielas nosaukumu pēc iepriekš norādītajiem kritērijiem.

16.aile *Uzpildītais vielas daudzums (kg)*- aizpilda, ja tas ir aktuāli. Ja nav, tad jāieraksta “-“.

17.aile *Vielas izcelsme* - jāizvēlas no **jauna, pārstrādāta** vai **reģenerēta**.

18,19,20.aile *Informācija par pārstrādes/reģenerācijas uzņēmumu (uzņēmuma nosaukums, uzņēmuma adrese, uzņēmuma licences numurs)*- aizpilda, ja aktuāla ir pārstrāde/reģenerācija. Ja nav, tad jāieraksta “-“.

21.aile *Demontāžas gadījumā veiktie pasākumi* – jāizvēlas no variantiem (**veikta gāzu rekuperācija, likvidēšana** vai **citas darbības**). Ja izvēlas **citas darbības**, tad norāda kādas.

2.2 2. tabulas aizpildīšana

2.tabula

Darbību veicēja sertifikāta numurs	Darbību veicēja licences numurs	Apkalpotā uzņēmuma nosaukums	Apkalpotā uzņēmuma adrese	Iekārtās uzpildītās vielas nosaukums	Vielas izcelsme ⁸	Uzpildīts iekārtās (kg)	Rekuperēto gāzu daudzums (kg)
1	2	3	4	5	6	7	8

2. tabulu aizpilda fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm stacionārās dzesēšanas iekārtās, stacionārās gaisa kondicionēšanas iekārtās, stacionāros siltumsūkņos, stacionārās uguns aizsardzības iekārtās, dzesēšanas vienībās ar dzesēšanas iekārtu aprīkotos kravas automobiļos un piekabēs un elektrības sadales iekārtās.

2. tabulas 1., 5., 6., 7. un 8. aili aizpilda fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm mehānisko transportlīdzekļu gaisa kondicionēšanas iekārtās un sistēmās. Ja kāda no ailēm nav jāaizpilda konkrētam pārskata iesniedzējam, tad ierakstam “-“.

1.aile Darbības veicēja sertifikāta numurs - no [VVD sertifikātu un licenču saraksta](#).

2.aile Darbības veicēja licences numurs- no [VVD sertifikātu un licenču saraksta](#).

3.aile Apkalpotā uzņēmuma nosaukums – jāieraksta apkalpotā uzņēmuma nosaukums.

4.aile Apkalpotā uzņēmuma adrese – jāieraksta apkalpotā uzņēmuma adrese.

5.aile Iekārtās uzpildītās vielas nosaukums - jāieraksta viela saskaņā ar regulas [Nr. 1005/2009](#) I un II pielikumā un regulas [Nr. 517/2014](#) I un II pielikumā minētajiem vielu nosaukumiem vai to maisījumu nosaukumiem, kā pirmo minot rūpniecisko apzīmējumu. Ja konkrētā viela ir maisījums, tad tā procentuāli ir jāizdala pa atsevišķām vielām.

Maisījumu un vielu sastāvu var apskatīties šeit: <https://refrigerants.com/products/refrigerants/>

Piemērs:

R404a ir maisījums un tas ir 10kg (var būt arī mazāk un vairāk). Tas sastāv no trīs dažādām vielām.

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

R404a HFC-125 (44%) =4.4 kg

HFC-143a (52%)=5.2 kg

HFC-134a (4%) =0.4 kg

N.B. Nedrīkst rakstīt R404a, R125...vai vienkārši “Freons”!!!

Pareizais vielas pieraksts:

***HFC...**, **PFC...**, **CFC...** (rūpnieciskais nosaukums),

***pentafluoretāns, 1,1,1-trifluoretāns, sēra heksafluorīds...**(ķīmiskais nosaukums) vai arī

***SF₆, CH₃CF₃, CHFBr₂** (ķīmiskā formula).

6.aile *Vielas izcelsme*- jāizvēlas un jāaizpilda no **jauna, pārstrādāta** vai **reģenerēta**.

7.aile *Uzpildīts iekārtās (kg)* - vielas daudzums, kas uzpildīts iekārtās kilogramos

8.aile *Rekuperēto gāzu daudzums (kg)* - rekuperēto gāzu daudzums, ja tas ir aktuāli. Ja nav, tad jāieraksta “-”.

N.B. Automašīna gaisa kondicionieri ne vienmēr tiek uzpildīti juridiskām personām, tās var būt arī fiziskas personas, tādēļ ir pietiekoši, ja norāda darbību veicēja sertifikāta numuru un ziņas par uzpildīto vielu, nenorādot apkalpotā uzņēmuma nosaukumu un adresi, var vienkārši ierakstīt “privātpersona”.

Ailes, kuras netiek aizpildītas, tajās ir jāieraksta “-”.

Pārskata beigas.

Pārskatu sagatavoja

(amats, vārds, uzvārds, tālruna numurs)

Saimnieciskās darbības veicējs vai
komercsabiedrības vai iestādes
vadītājs

(vārds, uzvārds, paraksts*)

Datums*

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "datums" un "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Pārskata beigās ir svarīgi norādīt pilnīgu pārskata sagatavotāja kontaktinformāciju (amats, vārds, uzvārds, tālruna numurs un datums), lai neskaidrību vai precizējumu gadījumā varētu sazināties.

3. Pareizi aizpildītu tabulu piemēri

1.tabula

1. tabula

Informācija par iekārtu				Informācija par iekārtā esošo vielu		Informācija par noplūdēm				Informācija par veiktajām darbībām				Informācija par uzpildīto vielu			Informācija par pārstrādes/regenerācijas uzņēmumu			Demonstrācijas gadījumā veiktie pasākumi ¹
iekārtas nosaukums	iekārtas veids ¹	iekārtas lietojuma veids ²	iekārtas izmantošanas apakš-sektors ³	iekārtā uzpildītās vielas nosaukums ⁴	iekārtā esošās vielas daudzums (kg)	noplūdes konstatēšanas sistēma ⁵	noplūdes pārbaudes veikšanas datums	noplūdes pārbaudes veikšanas rezultāts ⁶	noplūdes apjoms (kg)	darbības veids ⁷	darbību veicēja sertifikāta numurs	darbību veicēja licences numurs	reģenerēto gāzu daudzums (kg)	vielas nosaukums	uzpildītās vielas daudzums (kg)	vielas izcelsme ⁸	uzņēmuma nosaukums	uzņēmuma adrese	uzņēmuma licences numurs	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skrūves kompresori	Ekspluatācijā esoša	T3	S4.2	HFC-125 HFC-143A HFC-134A	79.2 93.6 7.20	Nav	03.03.2021	Nē	x	Tehniskā apkope	LSIA-	CS-	0.00	x	x	x	x	x	x	x
Skrūves kompresori	Ekspluatācijā esoša	T3	S4.2	HFC-125 HFC-143A HFC-134A	79.2 93.6 7.20	Nav	13.07.2021	Jā	4.17 4.92 0.37	Tehniskā apkope	LSIA-	CS-	0.00	HFC-125 HFC-143A HFC134A	4.17 4.92 0.37	Regenerēta	SIA		CS	x
Skrūves kompresori	Ekspluatācijā esoša	T3	S4.2	HFC-125 HFC-143A HFC-134A	79.2 93.6 7.20	Nav	11.08.2021	Nē	x	Tehniskā apkope	LSIA	CS-	0.00	x	x	x	x	x	x	x

2.tabula

2. tabula

Darbību veicēja sertifikāta numurs	Darbību veicēja licences numurs	Apkalpotā uzņēmuma nosaukums	Apkalpotā uzņēmuma adrese	Iekārtās uzpildītās vielas nosaukums	Vielas izcelsme ⁸	Uzpildīts iekārtās (kg)	Reģenerēto gāzu daudzums (kg)
1	2	3	4	5	6	7	8
LSIA-	CS21	SIA Pavisam Auksts	Freona iela 1, Rīga	HFC-125	Jauna	12	5.11
LSIA-	CS21	SIA Auzas tautumeita	Ledus aleja 6, Mārupe	HFC-134A	Regenerēta	3.8	0

2. tabulu aizpilda fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm stacionārās dzesēšanas iekārtās, stacionārās gaisa kondicionēšanas iekārtās, stacionāros siltumsūkņos, stacionārās ugunsizsardzības iekārtās, dzesēšanas vienībās ar dzesēšanas iekārtu aprikotos kravas automobiļos un piekabēs un elektrotības sadales iekārtās.

Vadlīnijas ozona slāni noārdošo vielu un fluorēto siltumnīcefekta gāzu pārskatu sagatavošanai

2. tabula

Darbību veicēja sertifikāta numurs	Darbību veicēja licences numurs	Apkalpotā uzņēmuma nosaukums	Apkalpotā uzņēmuma adrese	Iekārtās uzpildītās vielas nosaukums	Vielas izcelsme ^a	Uzpildīts iekārtās (kg)	Rekuperēto gāzu daudzums (kg)
1	2	3	4	5	6	7	8
LSIA-				HFC-1234yf	Jauna	78.5	
LSIA-				HFC-134A	Jauna	24	

2. tabulas 1., 5., 6., 7. un 8. ailī aizpilda fiziskas un juridiskas personas, kas veic darbības ar ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm mehānisko transportlīdzekļu gaisa kondicionēšanas iekārtās un sistēmās.

4. Svarīgi!

1. Ievērot pārskata iesniegšanas termiņu (līdz 31.martam), sūtot pārskatu uz lvgmc@lvgmc.lv. Jebkurus jautājumus saistībā ar pārskatu sagatavošanu un iesniegšanu var sūtīt uz e-pastu aiva.pulke@lvgmc.lv vai zvanot 67032030.

2. Izlasīt visu informāciju zem tabulām, arī ar mazākiem burtiem, un **Piezīmes**.

3. Aizpildīt attiecīgo tabulu pēc sava darbības veida un specifikas:

- Operators, kam valdījumā ir attiecīgās iekārtas un tajās esošās vielas (1.tabula);
- Serviss vai uzņēmums, kurš uzpilda un apkalpo dažādas iekārtas un kuram ir izsniegta VVD licence un sertifikāts/-i darbību veikšanai (2.tabula);
- Serviss vai uzņēmums, arī privātpersona ar sertifikātu, kas veic tikai transportlīdzekļu gaisa kondicionieru apkalpošanu un uzpildi (2.tabulas 1., 5.,6.,7. un 8.aile).

4. **Norādīt pilnīgu kontaktinformāciju** (uzņēmuma vai fiziskas/juridiskas personas nosaukums, reģ. nr., adrese, tālruna nr., e-pasta adrese, pārskata sagatavotāja kontaktinformācija pārskata beigās utt.).

5. Nepieciešams pareizi pierakstīt vielas, norādīt apakšsektoru utt.

6. Neatstāt tukšas ailītes, bet ierakstīt “-“. Ja uzņēmumam vai fiziskai/juridiskai personai ir izsniegta licence darbībām ar aukstuma aģentiem, bet iepriekšējā kalendārajā gadā nav bijušas nekādas darbības, arī tad ir jāiesniedz pārskats, ierakstot visās ailītēs ”0”, vai ar “*” atzīmējot zem attiecīgās tabulas, ka iepriekšējā gadā nav veiktas darbības.